

TIL MEDLEMMERNE AF RÅDENE

HÅNDBOG FOR BEBOER- & PÅRØRENDERÅD

SUNDHED OMSORG

Februar 2015

KÆRE RÅD

I er med til at skabe livsglæde og gode vilkår for de ældre i Aarhus Kommune, og I har stor indflydelse på, hvad der skal ske fremadrettet.

I Sundhed og Omsorg glæder vi os til samarbejdet med jer i beboer- og pårørende-rådene, som er tæt på hverdagen i plejeboligen.

Jeg forventer at vi sammen tager ansvar for styrkelse af hverdagslivet for beboerne, og understøtter det gode samspil mellem frivillige, pårørende, husets beboere og medarbejderne.

Beboer- og pårørenderådet giver mulighed for åben, direkte dialog og samarbejde mellem jer, lederne og personalet. Sammen kan vi skabe de bedste rammer og sprede glæde til gavn for beboerne.

I denne håndbog kan I finde viden og inspiration til jeres arbejde i rådet.

Jeg glæder mig til et givende samarbejde med jer.

Med venlig hilsen

Jette Skive
Rådmand Sundhed og Omsorg

INDHOLD

- 05 | GRUNDLAG
- 06 | INSPIRATION
- 07 | VISION & STRATEGI
- 08 | ÅRSRYTME
- 09 | ØKONOMI
- 11 | NYTTIG VIDEN

BILAG

- 01 | VEDTÆGTER
- 02 | ADRESSER
- 03 | ORGANISATION

”DU KAN FÅ
MEDINDFLYDELSE
PÅ DAGLIGDAGEN I
PLEJEBOLIGERNE
GENNEM ARBEJDET I
BEBOER- OG PÅRØRENDE-
RÅDET

VI HAR I ÅR BL.A. KUNNET ANSKAFFE GRILL-
UDSTYR M.V., SÅ ALLE BEBOERE HAR KUNNET
NYDE SOMMERENS UDELIV.

VI ARBEJDER OGSÅ, SAMMEN MED PERSONALE
OG LEDELSE, PÅ AT FÅ GENNEMFØRT EN MIN-
DRE OMBYGNING AF FÆLLESAREALER,
DER SKAL GIVE BEBOERNE BEDRE MULIGHED
FOR SOCIALT SAMVÆR”.

ANNELISE VESTERGAARD
FORMAND FOR BEBOER- OG PÅRØRENDERÅDET,
LOKALCENTER SKELAGER

GRUNDLAG FOR RÅDET

KERNEOPGAVE

Vores kerneopgave i Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg er:

"at muliggøre det meningsfulde hverdagsliv for borgere i alle livets faser".

Denne opgave løser vi bedst i samarbejde med beboerne selv, deres familie og øvrige netværk.

Vi støtter derfor, at der etableres et stærkt samarbejde med lokale beboer- og pårørenderåd. Vi forventer, at I som råd bidrager med viden, erfaringer og initiativer til gavn for beboerne og deres netværk.

RÅDETS MEDLEMMER

De fleste af rådets medlemmer består af beboere og pårørende. Beboere der har overskud til det, anbefales at gå ind i rådets arbejde. Det er dem vi er her for.

"Det er rådets opgave at repræsentere beboernes interesser og ønsker sammen med medarbejderne"

Familie, venner og netværk er også vigtige stemmer i rådet og i samarbejdet om at bidrage til det gode hverdagsliv.

RÅDETS OPGAVER

Det er rådets opgave at repræsentere beboernes interesser og ønsker. Rådet understøtter og medvirker til en åben og inspirerende dialog mellem rådets medlemmer og personalet og det gode samarbejde i hverdagen.

Det forventes at rådet har indsigt i plejeboligens hverdagsliv og henter oplysninger og informationer om de emner, det ønsker at arbejde med, hos lederen.

Jeres rolle er at arbejde for alle beboerne. Når I taler om forbedringer og aktiviteter i rådet, så overvej en ekstra gang om det er noget, der kommer flertallet af beboerne til gode.

SAMARBEJDE & ANSVAR

Rådet og plejeboligen har et fælles ansvar for at skabe gode og trygge forhold, og en god hverdag for beboerne. Derfor deltager lederen af plejeboligheden - eller lederens stedfortræder - i rådets almindelige møder.

Lederen er ansvarlig for de faglige kvalifikationer og den faglige indsigt hos personalet. Ligesom det er lederen, der i sidste ende har ansvaret for, at beboerne får den pleje, de har brug for.

Lederen kan inddrage rådet ved fastlæggelsen af retningslinjerne for den daglige pleje og omsorg for beboerne, kostplaner, arbejdsrutiner, aktiviteter, samvær m.v. Lederen har tæt kontakt

med beboer- og pårørenderådet omkring ændringer, som har betydning for hverdagslivet i plejeboligerne.

"Det er dejligt at arbejde sammen om at gøre hverdagen bedre for vores beboere.

Selv om vi har forskellige indgangsvinkler til samarbejdet, har vi et fælles mål, om at give beboerne et godt hverdagsliv.

Ingen tvivl om, at vi føler et fælles ansvar, når vi snakker om f.eks. hvilke aktiviteter vi kan arrangere sammen, hvordan maden er eller hvordan vi får flere parkeringspladser."

Karen Marie Wendt,
leder i plejeboligheden
Ceres Huset

ØVRIGE DELTAGERE

Rådet kan beslutte, at andre medarbejdere også kan deltage i møderne. Medarbejderne og lederen deltager altid uden stemmeret.

I kan også invitere jeres brugerråd eller frivilligkoordinator med til møderne, så initiativer og aktiviteter koordineres.

INSPIRATION

I dialog med beboerne og medarbejderne vælger I de områder, I ønsker at fokusere på.

Her er nogle forslag til inspiration:

- » Gør måltiderne festlige ved at invitere pårørende eller frivillige.
- » Lav petanquehold for mændene og vandrekлуб for kvinderne (eller omvendt).
- » Vær med til at støtte det gode samspil mellem frivillige, husets beboere og medarbejdere - fx gennem en udflugt eller fælles spisning.
- » Planlæg arbejdsdage i plejeboligen, både inde og ude.
- » Invitér familie og pårørende til at deltage i kurser og arrangementer.
- » Vær med til at udvikle naboskaber til nye beboere.
- » Arrangér foredragsaftener om fælles emner/problematikker eller aktiviteter, der søger at knytte familie og pårørende nærmere til plejeboligheden.
- » Arrangér udflugter og andre aktiviteter for beboerne og netværket.
- » Vær med til at lave velkomstmateriale til beboerne, deres pårørende og netværk .
- » Giv Information til beboerne om fx bisidderordning, besøgsvenner mv.
- » Fokusér på, hvor I som råd kan bidrage til forbedringer i plejeboligen, fx efter et kommunalt tilsyn.
- » Bidrag med information om rådets arbejde gennem lokale nyhedsbreve eller på hjemmesider.

VISION & STRATEGI

De 5 ledetråde. Sundhed og Omsorg vil fremme borgernes sundhed og hjælpe dem til at trives og være selvhjulpne længst muligt.

KÆRLIG KOMMUNE

Kærlig Kommune er Aarhus Kommunes vision for udviklingen af et velfærdssamfund, hvor borgerne har mere magt, og hvor velfærd skabes i fællesskab.

Udgangspunktet er, at velfærdssamfundet ikke er et forsikrings-selskab, men et samfund, som bygger på frihed, medborgerskab og nærhed.

Bag oplægget står medarbejdere og ledere fra Sundhed og Omsorg, borgmester Jacob Bundsgaard samt ugebrevet Mandag Morgen, som har fulgt området i mange år.

Læs mere om Kærlig Kommune på www.sundhedogomsorg.dk

LEDETRÅDENE

Hele Sundhed og Omsorgs indsats bygger på de 5 ledetråde. Ledetrådene er vores strategi og "den røde tråd" i alt hvad der foregår i afdelingen, og vi forventer at ledetrådernes budskaber kommer i spil i beboer- og pårørenderådets arbejde:

- » **"Vi holder borgerne væk"**
– handler om at hjælpe borgerne med at klare sig selv bedst og længst muligt, og lade dem fortsætte med at gøre det de selv kan, fx let havearbejde eller køkkenhjælp.
- » **"Al magt til borgerne"**
– vi vil give maksimal indflydelse til de borgere, vi har kontakt med.

- » **"Slip medarbejderne fri"**
– markerer, at medarbejderne med kreativitet og frihed skaber den bedste støtte og omsorg tæt på borgeren.
- » **"Vi er sammen med borgerne"**
– vi skal kun bruge ressourcer på det, som bidrager til borgernes trivsel og livskvalitet
- » **"Ledelse med vilje"**
– fordi succes afhænger af god ledelse.

Læs mere om ledetrådene og vores strategi på: www.sundhedogomsorg.dk

ÅRSRYTME FOR RÅDETS ARBEJDE

Rådet udformer sammen med lederen et årshjul for de traditioner og aktiviteter I ønsker at udfolde i plejeboligerne. På denne side er nogle af aktiviteterne beskrevet.

KONSTITUERING

Beboer- og pårørenderådet konstituerer sig på et møde senest i januar måned hvert år.

MØDEAKTIVITETER

Rådet holder møder mindst 4 gange årligt. Derudover kan rådet holde møde,

når et medlem af rådet eller rådets formand ønsker det.

Beboer- og pårørenderådet inviteres desuden til at deltage i mindst et årligt samordningsmøde med lokalcentrets brugerråd.

Desuden orienterer lederen løbende rådet om hverdagen og hverdagslivet i plejeboligerne. Det årlige kommunale tilsyn er et godt eksempel herpå. Lederen gennemgår tilsynets resultater med rådet, og det drøftes hvilke tiltag, der kan sættes i gang for at gøre tingene endnu bedre. Det kunne være flere aktiviteter for beboerne eller flere frivillige. Her kan I som råd være med til at bidrage.

STATUSMØDER

En gang årligt indbyder rådmanden for Sundhed og Omsorg formænd og næstformænd fra alle kommunens beboer- og pårørenderåd til et møde, hvor I snakker om aktuelle emner og fælles temaer.

Her er rådene velkomne til at komme med forslag, som kan indgå i de politiske overvejelser for fremtiden.

VALG

Valg af beboer-/pårørenderrepræsentanter sker på et indkaldt møde på det lokalcenter/plejeboligenhed, der betjener de pågældende boliger. Mødet afholdes i 4. kvartal.

Læs mere i vedtægterne omkring afholdelse af valg.

ØKONOMI

BEBOER- OG PÅRØRENDERÅDETS ØKONOMI

Lokalområdet understøtter rådets arbejde. Rammen for det aftales lokalt med lederen i plejeboligen og kan eksempelvis omfatte midler til mødeafholdelse, kurser, ekskursioner, kørsel, kontorartikler, aktiviteter for beboere, pårørende og lignende.

AFDELINGSBESTYRELSEN

Ud over det lokale beboer- og pårørenderåd er det også muligt at blive medlem af plejeboligens afdelingsbestyrelse.

Plejeboligheder fungerer administrativt på samme måde som en boligforening. Dog således, at der i plejeboliger kan vælges pårørende eller andre ind i afdelingsbestyrelsen, hvis det ikke er muligt at vælge en afdelingsbestyrelse blandt beboerne.

Et beboer- og pårørenderåd kan også varetage opgaverne i en afdelingsbestyrelse, hvis det ønskes. Det er vigtigt at påpege, at der er tale om to forskellige juridiske enheder, med hver deres vedtægter, forretningsorden, møder og årlige valg.

Afdelingsbestyrelsens vigtigste opgave er at være bindeled imellem beboere og udlejer (Boligadministrationen). Dette kan ske ved fremsættelse af forslag til behandling på afdelingsmødet.

Ønsker beboerne eksempelvis i plejeboligen at etablere en petanquebane, en overdækket terrasse eller måske en sansehaver med krydderurter, så foreslå det gerne på afdelingsmødet.

I og alle andre beboere kan stille forslag til behandling på afdelingsmødet.

Dermed er afdelingsmødet den direkte adgang til at skabe forandring i jeres plejebolig.

I skal blot sørge for, at jeres skriftlige forslag er afdelingsbestyrelsen i hænde senest 14 dage før afdelingsmødet skal afholdes, så de kan sendes ud sammen med mødeindkaldelsen.

Forslagene skal godkendes på afdelingsmødet for at kunne føres ud i livet. Når forslagene er vedtaget, kan afdelingsbestyrelsen være med til at sikre, at arbejdet bliver udført.

Afdelingsbestyrelsen har mulighed for at sætte sig ind i afdelingens drift og på et afdelingsmøde fortælle de andre beboere, hvilke idéer og aktiviteter afdelingsbestyrelsen ønsker igangsat i afdelingen. Beboernes husleje afhænger således af aktivitetsniveauet i afdelingen.

Afdelingsbestyrelsen kan få op til 334 kr. pr. lejemål (2014) til dækning af udgifter i forbindelse med deres arbejde. De skal aflægge regnskab overfor afdelingens øvrige beboere, men ikke i forhold til udlejer (Boligadministrationen).

Der er to former for afdelingsmøder – budgetmøde (lovpligtig) og regnskabsmøde (beslutes individuelt i hver enkelt boligafdeling).

KLAGER

Ønsker en beboer at klage over udførelsen af plejen, over rengøring, anden

"Vi har i Afdelingsbestyrelsen de sidste 2 år anvendt en del af vores rådighedsbeløb til, at alle beboere får en pæn buket blomster når de har fødselsdag!

Det opleves som meget positivt af alle! Og vigtigt: ALLE DELTAGER!!"

Esther Andersen

Beboer, medlem af Ældrerådet og formand for afdelingsbestyrelsen, Kristiansgården i Beder

praktisk hjælp eller over maden, kan beboeren altid henvende sig til lederen af plejeboligheden. I plejeboliger skal klagen sendes/afleveres til lederen af plejeenheden, og indenfor 24 timer vil beboeren blive kontaktet af en medarbejder.

Hvis en beboer vil klage over en afgørelse skal der klages inden 4 uger fra modtagelsen af afgørelsen. Når klagen modtages, vil der blive set på sagen igen og taget stilling til, om der kan gives helt eller delvist medhold i klagen. Hvis afgørelsen ændres, vil beboeren få besked om det inden 4 uger. Hvis afgørelsen ikke ændres, kan klagen sendes til Det Sociale Nævn inden 4 uger sammen med papirerne i sagen.

BESØG VORES HJEMMESIDE FOR FAMILIE, VENNER OG PÅRØRENDE

- » Når vi taler om "pårørende" er det individuelt hvem vi taler om. Det kan være unge eller ældre, ægtefælle, barn eller barnebarn. Du kan også være ven eller nabo.
- » I Sundhed og Omsorg sætter vi fokus på pårørende, blandt andet gennem et godt samarbejde med de mange frivillige foreninger. Samtidig udvikler vi støttetilbud, som retter sig særligt mod familien, vennerne og netværket.
- » På vores hjemmeside kan du se hvilke aktiviteter vi har i Sundhed og Omsorg, og samtidig få links til mange af de frivillige foreninger på området.
- » Find os på aarhus.dk/paarørende

NYTTIG VIDEN

HVOR KAN I HENTE STØTTE?

Hvis I får brug for støtte til arbejdet i beboer- og pårørenderådet, kan I hente råd og vejledning hos lederen i plejeboligheden eller i Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg, tlf.: 8940 6576.

KURSUSTILBUD TIL FRIVILLIGE, PÅRØRENDE OG NETVÆRK

To gange årligt udbyder Sundhed og Omsorg kurser for frivillige, pårørende og øvrigt netværk. Kursuskataloget kan rekvireres i plejeboligerne eller på www.aarhus.dk/frivillig.

SAMMEN OM ET BEDRE LIV

Få et overblik over de tilbud og den hjælp, som Sundhed og Omsorg tilbyder: www.aarhus.dk/borger/aeldre

BISIDDERORDNING

En bisidder kan støtte beboeren i mødet med eksempelvis plejestedets personale, lægen, hospitalet og banken. Beboeren kan vælge en pårørende eller en god ven som bisidder. Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg har en bisidderordning, som man frit kan benytte sig af. Listen over bisiddere kan ses på:

www.aarhus.dk/frivillig eller rekvireres ved henvendelse på tlf.: 8940 9757.

NÅR LIVET ER SVÆRT - ER DER HJÆLP AT HENTE

Ni frivillige foreninger har sammen med Sundhed og Omsorg i Aarhus Kommune et netværk. Formålet er at hjælpe ældre og pårørende, der er i en svær livssituation, hvor deres egne kræfter eller netværk ikke rækker. Netværket består af følgende foreninger:

- » Alzheimerforeningen
Tlf. 2872 5108 / 6466 3843
www.alzheimer.dk
- » Folkekirkesamvirket i Århus
Tlf. 2481 5817
www.folkekirkesamvirket.dk
- » Kræftens Bekæmpelse
Tlf. 8619 8811
www.cancer.dk
- » Vågetjenesten ved Lokalcentrene Holme og Skåde
Tlf. 3035 5785
www.vaagekoner.dk
- » KlostergadeCentret
Tlf. 8619 2530
www.klostergade.dk
- » De samarbejdende frivillige foreninger
Tlf.nr. 8613 0926

www.demens-aarhus.dk

- » Røde Kors Vågetjeneste
www.aarhus.drk.dk
- » Selvhjælp Aarhus
Tlf. 8612 1272
www.selvhjælpsgrupper-aarhus.dk
- » Ældre Sagen
Tlf.: 8613 0926 eller 2682 7603
www.aeldresagen.dk

SAKSILD STRAND

Saxild Strand er primært for dig, der er fyldt 55 år. Saxild Strand kerneydelser er:

- » Rekreation
- » Forebyggende folkesundhed
- » Lettere rehabilitering
- » Kurser for patienter og pårørende
- » Aflastningsophold

Læs mere på: www.saxild-strand.dk

SKAL VI FØLGES?

Formål med hjemmesiden er at skabe et forum hvor man kan finde ind i uforpligtende fællesskaber, og er især et tilbud til mennesker, der ind i mellem kan føle sig alene - måske er ved en ny overgang i livet - enten på grund af flytning, arbejds ophør, tab ved skilsmisse eller dødsfald og andet. Læs mere på: www.skalvifoelges.dk.

